

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 222)

Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılması ve 2477 Sayılı Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Anayasa Komisyonu Raporu (1/471)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-266/07723

16.11.1992

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 20.9.1992 tarihinde kararlaştırılan "Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılması ve 2477 Sayılı Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Süleyman Demirel

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Tasarı ile, Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulunun yoğun iş yükünün hafifletilmesi amaçlanmıştır. Tasarı günün koşullarına ve Anayasanın öngördüğü Devlet yapısı ile kuvvetler ayrılığı ilkesinin amacına uygun kuralları içermektedir.

Anayasada "Devletin başı olarak Türkiye Cumhuriyetinin ve Türk Milletinin birliğini temsil ettiği belirtilen Cumhurbaşkanı'nın Anayasal zorunluluk bulunan haller dışındaki konularla meşgul edilmeyerek Anayasadan kaynaklanan görevlerini daha süratle ve verimli bir şekilde yerine getirebilmesi hedeflenmiştir.

Siyasî sorumluluğu tartışılmaz olan Hükümetin plan ve programlarını yerine getirebilmesi yanında, bu plan ve programların uygulayıcısı olan kadrolarla ilgili sorumluluğun da Hükümete verilmesi siyasî sorumluluğun doğal bir sonucudur.

Tasarı bu amaçlarla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. -- Bu madde ile 2451 sayılı Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne ilişkin Kanunun adı " Kamu Personelinin Atama Usulüne İlişkin Kanun" olarak değiştirilmek suretiyle bütün kamu personelinin atama usulü bu Kanun kapsamına alınmaktadır.

Madde 2. — Kamu Personelinin Atanma Usulüne İlişkin Kanun kapsamına kamu iktisadî teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklar ile kamu bankalarının personeli da alınmakta ve istisnaları belirtilmektedir.

Madde 3. — Kanuna ekli cetvellerde gösterilen unvanları taşıyan görevlere ne şekilde atama yapılacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 4. — Kanuna ekli cetvellerde yer almayan unvanları taşıyan kadro ve görevlere yapılacak atamalara ilişkin hususlar hükme bağlanmaktadır.

Madde 5. — Bakanlıkların yurt dışı daimî görevlerine yapılacak atamaların ilgili bakanın inhası, Dışişleri Bakanının teklifi ve Başbakanın onayı ile gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

Madde 6. — Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanunun adının değiştirilmesi ve 23.4.1981 tarih ve 2451 sayılı Kanunun Kapsamı Dışında Kalan Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Atama Usulüne İlişkin Kanunun yürürlükten kaldırılması nedeniyle, adı geçen kanunlara yapılmış bulunan atıfların bu Kanuna yapılmış sayılacağı belirtilmektedir.

Madde 7. — 2451 sayılı Kanuna ekli cetveler değiştirilmekte ve Kanuna (3) sayılı cetvel eklenmektedir.

Madde 8. — Kamu iktisadî teşebbüsleri personelinin bu Kanun kapsamına alınması nedeniyle 2477 sayılı Kanun ile işlerliğini kaybetmiş olan 2451 sayılı Kanunun geçici birinci maddesi yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 9. — Yürürlük maddesidir.

Madde 10. — Yürütme maddesidir.

Anayasa Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa Komisyonu

Esas No. : 1/471

Karar No. : 15

4.12.1992

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca 19.11.1992 tarihinde Komisyonumuza gönderilen, Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılması ve 2477 Sayılı Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı, Komisyonumuzun 3.12.1992 tarihli toplantısında Adalet Bakanı da bulunduğu halde görüşülmüştür.

Tasarı, bakanlık ve bağlı kuruluşlarda görevli personelin atanmasına ilişkin usulleri yeniden düzenlemektedir. Bu düzenleme ile Cumhurbaşkanının ve Bakanlar Kurulunun yoğun iş yükünün hafifletilmesi hedeflenmiştir.

Komisyonumuz, Anayasamızın öngördüğü Devlet yapısı ile kuvvetler ayrılığı ilkesinin amacına ve günün koşullarına uygun bir biçimde hazırlanan tasarıyı olumlu bulmuş, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlandıktan sonra maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Tasarının, 1,2,3,4,5,6,7,8,9 ve 10 uncu maddeleri ile tasarıya ekli (1), (2) ve (3) sayılı cetveller Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Ihsan Saraçlar
Samsun
Kâtip
Cafer Sadık Keseroğlu
Sinop
Üye
Ahmet Şanal
Adana

Üye
Hasan Korkmazcan
Denizli
Muhalifim
Üye
İsmet Kaya Erdem
İzmir
Söz hakkım mahfuzdur

Üye
Sabri Yavuz
Kırşehir

Sözcü
Uğur Aksöz
Adana
Üye
Coşkun Gökbalp
Kırşehir
Üye
Avni Akyol
Bolu
Muhalifim
Üye
Ali Oğuz
İstanbul

Üye
M. Sadık Avundukluoğlu
Kırıkkale

Üye
Mustafa Yılmaz
Malatya

Üye
Osman Seyfi
Nevşehir

MUHALEFET AÇIKLAMASI

Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanunda Değişiklik yapılması ve 2477 sayılı Kanunun yürürlükten kaldırılmasına dair Kanun tasarısının Anayasa Komisyonunda kabul edilen şekline muhalifim. Muhalefetimiz özetle şu noktalara dayanmaktadır :

1. Yasalar genel ve objektif kurallar getirmek üzere, düzenledikleri alanın sistem bütünlüğü gözetilerek kamu yararı önplanda tutularak konulur.

Anılan tasarıda ise, siyasî iktidarla sayın Cumhurbaşkanı arasındaki görüş ayrılıkları ve sürtüşmelere çözüm getirme endişesi ön planda tutulmuştur.

2. 1982 Anayasası Cumhurbaşkanlığına yasama, yürütme ve organlarının teşkili alanında yargı erklerine ilişkin geniş yetkiler vermiştir. Bu yetkiler on yıldan beri uygulanmaktadır. Anayasada herhangi bir değişiklik olmadan Cumhurbaşkanlarının kaynağı Anayasa olan yetkilerini yasalarla ortadan kaldırmak hukuka uygun olamaz.

3. Bazı kamu görevlilerinin atanmalarında Cumhurbaşkanlarının katılımını sağlayan kararname ve müşterek karar usulleri; hem bu görevlerin özelliğine, hem görevlilerin iş güvenliğine hem de bu görevlilere muhatap vatandaşların kamu hizmetlerinden tarafsız ve eşit biçimde yararlanmaları ilkelerine katkısı göz önünde tutularak devlet sistemimize girmiştir. Anılan tasarı bunları gözardı ederek devletin en önemli makamlarını siyasî iktidarların keyfî tutumlarına terketmekte, devlet görevlilerini parti görevlisi düzeyine indirgemektedir.

4. Tasarının birinci maddesiyle kanun kapsamını bakanlık ve bağlı kuruluşlar dışındaki birçok kamu kuruluşu da alınmaktadır. Bu yolla demokratikleşme, özerk yönetim ve özelleştirme programları çerçevesinde yapılan bütün düzenlemeler ortadan kaldırılmaktadır. Bu durum tasarı ile kamu yönetiminde bir gerileme süreci başlatmanın amaçlandığını göstermektedir. Dünyadaki ve hatta komünist yönetimlerdeki gelişmelere ters bir doğrultuda yönetim merkezileştirilmekte, partizanlaştırılmakta ve gerekenin tam aksine bürokrasiye boğulmaktadır.

Kamu kuruluşlarının faaliyet alanlarını, etkinliklerini ve gelecekte devletin bazı alanlardan çekilmesi suretiyle gerçekleşecek ekonomik ve demokratik yararları göz önünde tutmadan, toptancı bir zihniyetle hareket edilmektedir. İkinci Dünya Savaşı öncesinde kurulan totaliter yapılarla uygun bir anlayışla çağdaş yönetim birimleri oluşturulamaz. Tasarının arkasındaki zihniyet maalesef çağdaş anlayışların çok gerisindedir..

Bu sebeplerle tasarının getirdiği çözümlere katılmamız mümkün değildir.

Hasan Korkmazcan
Denizli

Avni Akyol
Bolu

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılması ve 2477 Sayılı Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 23.4.1981 tarihli ve 2451 sayılı Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanunun adı, “Kamu Personelinin Atama Usulüne İlişkin Kanun” olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2. — 2451 sayılı Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 1. — Başbakanlık, bakanlıklar, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kamu ilktisadî teşebbüsleri ve bunlara bağlı kuruluşlarda, (399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 9 uncu maddesi kapsamına giren kuruluşlar ile kamu bankaları dahil) teşkilat kanunlarında atama ve nakle ilişkin hüküm bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, atama ve nakiller bu Kanunda belirtilen usullere göre yapılır.

2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanununun 11 inci ve 13 üncü maddelerindeki, 2461 sayılı Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanunundaki, 2802 sayılı Hakimler ve Savcılar Kanunundaki, Türk Silahlı Kuvvetleri (Jandarma Genel Komutanlığı dahil), Millî Savunma Bakanlığı, yargı organları, yükseköğretim kurumları ile mahallî idarelerin kendi özel kanunlarındaki atama ve nakillere ilişkin hükümlerin uygulanmasına devam olunur.”

MADDE 3. — 2451 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Kanuna ekli (1) sayılı cetvelde gösterilen unvanları taşıyan görevlere Bakanlar Kurulu kararı ile, (2) sayılı cetvelde gösterilen unvanları taşıyan görevlere müşterek kararlar (ilgili bakan, Başbakan, Cumhurbaşkanı), (3) sayılı cetvelde gösterilen unvanları taşıyan görevlere ilgili Bakanın teklifi ve Başbakanın onayı ile atama yapılır.”

“Dışişleri Bakanı, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Başbakanın ve Cumhurbaşkanı'nın şifahi muvafakatlarını almak kaydıyla, büyükelçi, daimî temsilci ve daimî delegeleri, dış teşkilattan merkeze, merkezden dış teşkilata, dış teşkilatta bir memlekettten diğer bir memleketle daimî görevle gönderebilir. bunlarla ilgili kararname derhal Başbakanlığa gönderilir.”

MADDE 4. — 2451 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Kanuna ekli cetvellerde yer almayan unvanları taşıyan kadro ve görevlere yapılacak atamalardan, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Bakanlar Kurulu kararı veya müşterek kararlar atanması öngörülenler, ilgili bakanın teklifi ve Başbakanın onayı ile, Başbakanlık merkez teşkilatında Başbakan onayı ile gerçekleştirilir. Bunun dışında kalan kadro ve görevlere yapılacak atamalarda ilgili kuruluşların teşkilat kanunlarında ve özel kanunlarındaki mevcut hükümlerin uygulanmasına devam olunur. Ancak, teşkilat kanunlarında hüküm bulunmayan kurumlarda ilgili bakan onayı ile atama yapılır.”

MADDE 5. — 2451 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 4. — Bakanlıkların yurt dışı daimî görevlerine, ilgili bakanın inhası, Dışişleri Bakanının teklifi ve Başbakanın onayı ile atama yapılır.”

ANAYASA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Bakanlıklarda ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılmasına ve 2477 Sayılı Kanunun Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 6. — Diğer mevzuatta Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanun ile 23.4.1981 tarih ve 2451 sayılı Kanunun Kapsamı Dışında Kalan Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Atama Usulüne İlişkin Kanuna yapılmış bulunan atıflar, bu Kanunun ilgili hükümlerine yapılmış sayılır.

MADDE 7. — 2451 sayılı Kanuna ekli (1) ve (2) sayılı cetveller ilişikteki şekilde değiştirilmiş ve bu Kanuna ekteki (3) sayılı cetvel eklenmiştir.

MADDE 8. — 2451 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi ile 23.6.1981 tarihli ve 2477 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 9. — Bu Kanun Yayımlı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10. — Bu Kanun Hükümlerini Bakanlar Kurulu Yürütür.

S. Demirel

Başbakan

Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd.

Prof. E. İnönü

Devlet Bakanı

Prof. T. Çiller

Devlet Bakanı

İ. Töz

Devlet Bakanı

Prof. T. Akyol

Devlet Bakanı

O. Kilercioğlu

Devlet Bakanı

Ö. Barutçu

Devlet Bakanı

E. Şahin

Devlet Bakanı

M. Battallı

Millî Savunma Bakanı

N. Ayaz

Dışişleri Bakanı Y.

Prof. E. İnönü

Millî Eğitim Bakanı

K. Toptan

Sağlık Bakanı

Y. Aktuna

Tarım ve Köy İşleri Bakanı

N. Cevheri

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. T. Köse

Kültür Bakanı V.

M. S. Oktay

Orman Bakanı

V. Tanır

Devlet Bakanı

C. Çağlar

Devlet Bakanı

E. Ceyhan

Devlet Bakanı

A. Gönen

Devlet Bakanı

G. Ergenekon

Devlet Bakanı

M. Kahraman

Devlet Bakanı

M. A. Yılmaz

Devlet Bakanı

Ş. Ercan

Adalet Bakanı

M. S. Oktay

İçişleri Bakanı

İ. Sezgin

Maliye ve Gümrük Bakanı

S. Oral

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Prof. O. Kumbaracıbaşı

Ulaştırma Bakanı

Y. Töğcu

Çalışma ve Sos. Güvenlik Bakanı

M. Moğultay

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

E. Faralyalı

Turizm Bakanı

Prof. A. Ateş

Çevre Bakanı

B. D. Akyürek

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 6. — Tasarının 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Tasarının 7 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Tasarının 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Tasarının 9 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Tasarının 10 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METNE EKİLİ CETVELLER

(1) SAYILI CETVEL

Valiler, Büyükelçiler, Daimî Temsilciler, Daimî Delegeler, Diyanet İşleri Başkanı, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanı.

(2) SAYILI CETVEL

Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri, Yüksek Denetleme Kurulu Başkanı.

(3) SAYILI CETVEL

Müsteşar, Merkez Bankası Başkanı, Müsteşar Yardımcısı, Genel Müdürler, Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanı, Devlet Personel Başkanı, Atom Enerjisi Kurumu Başkanı, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Başkanı, Bakanlık Kurul Başkanları, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığına bağlı Başkanlar, Bakanlar Kurulu Sekreteri, Başbakanlık Müşavirleri, Adalet Bakanlığı Yüksek Müşavirleri, Bakanlık Müşavirleri, Adalet Bakanlığı Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanı, Adli Tıp Kurumu Başkanı, Başkan Yardımcısı ve İhtisas Daireleri Başkanları ile Üyeleri, Sigorta Murakabe Kurulu Başkanı, Toplu Konut İdaresi Başkanı, Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanı, Aile Araştırma Kurumu Başkanı, Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanı, Güneydoğu Anadolu Projesi İdaresi Başkanı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanı, Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı ile üyeleri, Yüksek Denetleme Kurulu üyeleri, Başbakanlık Başkanlıkları, Başbakanlık ve Bakanlık Müfettişleri ile I. Hukuk Müşavirleri, İl Emniyet Müdürü, Kaymakam, Bölge Müdürleri, İl Teşkilatı Müdürleri.

ANAYASA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METNE EKİLİ CETVELLER

Tasarıya ekli (1), (2) ve (3) sayılı cetveller Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

